

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL KURTUVĖNŲ REGIONINIO PARKO TVARKYMO PLANO PATVIRTINIMO

2010 m. sausio 12 d. Nr. D1-26

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#); 2006, Nr. [66-2429](#); 2007, Nr. [39-1437](#)) 18 straipsniu, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 28 straipsnio 5 ir 6 dalimis ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. 503 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ (Žin., 2002, Nr. [40-1484](#); 2005, Nr. [150-5481](#)) 1.31 punktu:

1. T v i r t i n u Kurtuvėnų regioninio parko tvarkymo planą (pridedama)¹.

2. P a v e d u:

2.1. Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos per 15 darbo dienų nuo šio įsakymo įsigaliojimo pateikti įregistruoti Kurtuvėnų regioninio parko tvarkymo planą Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registre, per mėnesį nuo šio įsakymo įsigaliojimo pateikti Kurtuvėnų regioninio parko tvarkymo planą suinteresuotoms ministerijoms, kitoms valstybės institucijoms, taip pat Kelmės rajono ir Šiaulių rajono savivaldybėms;

2.2. Kurtuvėnų regioninio parko direktorijai organizuoti Kurtuvėnų regioninio parko tvarkymo plano įgyvendinimą.

3. N u s t a t a u, kad Kurtuvėnų regioninio parko Bubių rekreacinės zonos tvarkymo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. vasario 10 d. įsakymu Nr. D1-77 (Žin., 2005, Nr. [25-817](#)), sprendiniai ir Kurtuvėnų regioninio parko Bijotės rekreacinės zonos tvarkymo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-349 (Žin., 2006, Nr. [82-3292](#)), sprendiniai galioja tiek, kiek neprieštarauja šiems Kurtuvėnų regioninio parko tvarkymo plano sprendiniams.

APLINKOS MINISTRAS

GEDIMINAS KAZLAUSKAS

¹ Kurtuvėnų regioninio parko tvarkymo plano aiškinamojo rašto pagrindiniai teiginiai skelbiami „Valstybės žiniuose“. Kurtuvėnų regioninio parko tvarkymo planas skelbiamas „Valstybės žinių“ interneto tinklalapyje (www.valstybes-zinios.lt) ir Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos interneto tinklalapyje (www.vstt.lt). Kurtuvėnų regioninio parko tvarkymo plano originalas saugomas Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos Planavimo ir kadastro skyriuje. Adresas: A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius.

KURTUVĖNŲ REGIONINIO PARKO TVARKYMO PLANO AIŠKINAMOJO RAŠTO PAGRINDINIAI TEIGINIAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kurtuvėnų regioninio parko tvarkymo plano (toliau – Tvarkymo planas) sprendinius sudaro tekstinė dalis (aiškinamasis raštas) ir grafinė dalis (tvarkymo plano brėžinys).
2. Tvarkymo plano tikslai yra šie:
 - 2.1. nustatyti kraštovaizdžio tvarkymo zonas ir jų reglamentus;
 - 2.2. nustatyti gamtos apsaugos, kultūros paveldo apsaugos kryptis ir priemonės;
 - 2.3. nustatyti rekreacinio naudojimo plėtros kryptis ir priemonės;
 - 2.4. nustatyti gyvenamųjų vietovių ir infrastruktūros plėtros kryptis.

II. TERITORIJOS TVARKOMASIS ZONAVIMAS

3. Tvarkymo plane pagal Saugomų teritorijų tipinius apsaugos reglamentus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 996 (Žin., 2004, Nr. [131-4704](#)), nustatomos šios kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupės ir kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

3.1. konservacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos gamtos ir kultūros paveldo objektų zonų grupėje nustatoma reguliuojamos apsaugos (KOr) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

3.2. miškų ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

3.2.1. ekosistemų apsaugos miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos išsaugančio (konservacinio) ūkininkavimo (MEk, pelkėtų miškų M(P)Ek ir pelkių PEk) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

3.2.2. rekreacinių miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos ekstensyvaus pritaikymo (miško parkų) (MRe) ir intensyvaus pritaikymo (poilsio parkų) (MRi) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

3.2.3. apsauginių miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos bendrojo apsauginio ūkininkavimo (MAb ir pelkėtų miškų M(P)Ab) ir specializuoto apsauginio ūkininkavimo (MA) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

3.2.4. ūkinių miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos ūkinių miškų (MŪ ir MŪb) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

3.3. žemės ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

3.3.1. ekosistemas saugančių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos ekosistemas išsaugančio (konservacinio) ūkininkavimo (ŽEk), ekosistemas atkuriančio ūkininkavimo (ŽEr ir pelkėtose pievose Ž(P)Er) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

3.3.2. rekreacinių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos ekstensyvaus pritaikymo (ŽRe) ir intensyvaus pritaikymo (ŽRi) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

3.3.3. apsauginių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos bendrojo apsauginio ūkininkavimo (ŽAb) ir specializuoto apsauginio ūkininkavimo (ŽAs) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

3.4. kitos paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

3.4.1. gyvenamosios ir visuomeninės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

3.4.1.1. kultūros paveldo požiūriu vertingų miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma kraštovaizdžio atnaujinamojo tvarkymo

(GEr) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

3.4.1.2. rekreacinių miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma intensyvaus (formuojančiojo) tvarkymo (GRi) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

3.4.1.3. apsauginių teritorijų miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma sugriežtinto vizualinio reguliavimo (GAi) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

3.4.1.4. bendrojo tvarkymo miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos intensyvaus tvarkymo (GŪi ir GŪp) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

3.4.2. rekreacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos subnatūralios (neurbanizuojamos) rekreacinės aplinkos (NRn) ir urbanizuotos rekreacinės aplinkos (NRu) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

3.4.3. pramoninės-komunalinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma ekstensyviai technogenizuotos aplinkos pramoninių-komunalinių sklypų (NFn) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

3.4.4. komunikacinės-inžinerinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma intensyviai technogenizuotos aplinkos komunikacinių-inžinerinių sklypų (NTu) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

3.4.5. edukacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma urbanizuotos aplinkos edukacinė (NDu) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

3.5. vandens ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

3.5.1. ekosistemas saugančių vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma išsaugančio ūkininkavimo (VEk) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

3.5.2. rekreacinių vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos ekstensyvaus rekreacinio pritaikymo (VRe) ir intensyvaus rekreacinio pritaikymo (VRi) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

3.5.3. bendro naudojimo (bendrosios apsaugos) vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma ekstensyvaus apsauginio ūkininkavimo (VAe) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

3.5.4. ūkinių vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos tvenkininio ūkininkavimo (ypatingoje bioekologinėje situacijoje – paukščių migracijos keliuose – esančių tvenkinių) (VŪs ir atnaujinamojo VŪs1) kraštovaizdžio tvarkymo zonos.

III. GAMTOS APSAUGOS KRYPTYS IR PRIEMONĖS

4. Numatytos šios Kurtuvėnų regioninio parko gamtos apsaugos kryptys:

4.1. išsaugoti kraštovaizdžio natūralumą ir vertingus gamtinius kompleksus ir objektus, biologinę įvairovę ir gamtinius išteklius;

4.2. atkurti pažeistus gamtinio kraštovaizdžio kompleksus ir objektus, didinti kraštovaizdžio biologinę įvairovę, gerinti gamtinių rekreacinių išteklių kokybę.

5. Numatytos šios Kurtuvėnų regioninio parko gamtos apsaugos priemonės:

5.1. tęsti regioninio parko gamtos paveldo tyrimus ir gamtotvarkos planų rengimą;

5.2. inventorizuoti ir išsaugoti saugomų paukščių lizdavietes, tuokvietes ir jų aplinką;

5.3. atlikti biologinės įvairovės tyrimus ir detalų Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių, rūšių (įskaitant paukščius) radaviečių kartografavimą, buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų būklės įvertinimą visame regioniniame parke, nustačius poreikį parengti gamtotvarkos planus, išskiriant specialios apsaugos ir tvarkymo reikalaujančias teritorijas, numatant būtinus apsaugos reikalavimus ir tvarkymo priemones.

6. Siekiant atkurti pažeistus gamtinio kraštovaizdžio kompleksus ir objektus, numatyta:

6.1. taikant gamtotvarkos planuose numatytas priemones atkurti ir išsaugoti vertingas ekosistemas Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijose: Bulėnų, Gudmoniškės ir Lygės pelkėse, Juodlės miške, Galvydiškės kaimo apylinkėse ir Vijurkų pievose;

6.2. atkurti pažeistų teritorijų hidrologinį režimą Pabijočių botaniniame-zoologiniame, Bulėnų telmologiniame, Ilgos ir Vainagių kraštovaizdžio draustiniuose (buveinių apsaugai svarbiose teritorijose);

6.3. likviduoti ar pritaikyti (transformuoti) apleistus žemės ūkio gamybinius kompleksus, bešeimininkius pastatus regioniniame parke;

6.4. rekultivuoti karjerus, likviduoti nelegalius sąvartynus.

7. Išsaugoti biologiniu požiūriu vertingas pievas ir pelkes, nerekomenduojama jų apsodinti mišku. Palaikyti tradicinį ekstensyvų pievų ir šlapžemių naudojimą, neleidžiant užaugti nendrynais, krūmais ar mišku. Skatinti pradėti šienauti ne anksčiau kaip po paukščių perėjimo periodo pabaigos, reguliuoti ganymo intensyvumą.

8. Eksponuoti gamtos paveldo objektus, juos pritaikyti lankymui, sutvarkant aplinką, įrengiant lankymui ir eksponavimui būtiną infrastruktūrą (priėjimus, privažiavimus, automobilių stovėjimo aikštes, atokvėpio vietas, informacinius standus), formuojant želdinius, atveriant paveldo objektus ar reginius nuo jų kraštovaizdžio kirtimais.

9. Siekiant išsaugoti šiuo metu specialaus apsaugos statuso neturinčius: Pustlaukio duobę, Targių ozus, Badauskių raguvaž, Barsukyno ozą, Dūkštos kalvą, Dirvonų klonį, Arvydiškės akmenis, Bulėnų, Linartų ir Perkūno (Vežalių) akmenis, Kivylių šaltinius, Šaukėnų, Napoleono ir Kunigiškės pušis, Svilės ir Galvydiškės daugiakamienės egles, Laisvučių liepas (2), Laisvučių daugiakamienį klevą, Dirvonų kaštoną, Pociškės ir Rimučių mėlytinus, inicijuoti jų paskelbimą gamtos paveldo objektais.

IV. KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS KRYPTYS IR PRIEMONĖS

10. Kurtuvėnų regioninio parko nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių apsaugos kryptys yra šios:

10.1. išsaugoti kultūros paveldo vertybes vietoje, ypač kreipiant dėmesį į kultūros vertybių ryšio su gamtine aplinka išlaikymą;

10.2. išlaikyti ir puoselėti tradicinę architektūrą, gyvenviečių ir kaimų erdvinę struktūrą;

10.3. fiksuoti dokumentuose, jei nėra galimybių išsaugoti natūroje.

11. Kurtuvėnų regioninio parko nekilnojamojo kultūros paveldo vertybėms išsaugoti numatytos šios priemonės:

11.1. tęsti regioninio parko kultūros paveldo tyrimus ir vykdyti pastovų kultūros paveldo būklės stebėjimą (monitoringą);

11.2. įteisinti naujus objektus, turinčius kultūrinės vertės požymių;

11.3. inicijuoti specialaus apsaugos statuso neturinčių objektų ar saugotinių lankytinų pagarbos vietų, turinčių kultūros paveldo vertybės požymius: atmintinų kryžių, koplytstulpių, koplytėlių, Gerbeniškės akmenų, Svilės Kryžių kryžkelės ir Gabrielės piliakalnio, paskelbimą kultūros paveldo objektais;

11.4. pritaikyti kultūros paveldo objektus lankymui, sutvarkant aplinką, įrengiant lankymui ir eksponavimui būtiną infrastruktūrą (priėjimus, privažiavimus, automobilių stovėjimo aikštes, atokvėpio vietas, informacinius standus), formuojant želdinius, atveriant paveldo objektus ar reginius kraštovaizdžio kirtimais;

11.5. organizuoti nykstančių kultūros vertybių, tokių kaip Bubių dvaro sodybos, Žadvainų, Gailiškės, Gelučių buvusių dvarų sodybų ir Šilo Pavėžupio buv. dvaro sodybos fragmentų tiriamuosius darbus ir jų tvarkymo bei atkūrimo projektų parengimą;

11.6. tęsti Kurtuvėnų dvaro sodybos atkūrimo darbus, pritaikant pažintinio turizmo ir poilsinės rekreacijos poreikiams;

11.7. turizmo reikmėms pritaikyti Dubysos–Ventos perkasą, inicijuoti atskirų jo atkarpų išvalymą ir pritaikymą vandens turizmui;

11.8. Bubių dvaro sodybos pastatus, vandens malūnus (Mirskiškės ir Dengtilčio kaimuose) rekomenduojama panaudoti pažintinio turizmo ir poilsinės rekreacijos poreikiams, įrengti juose muziejines ekspozicijas;

11.9. įtraukti kultūros paveldo vertybių lankymą į pažintinio turizmo ir kaimo turizmo programas;

11.10. puoselėti krašto etnokultūrinės tradicijas, senuosius amatus ir verslus;

11.11. skleisti ir populiarinti informaciją apie kultūros paveldo vertybes.

12. Nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių naudojimo ir pritaikymo srityje laikomasi šių nuostatų:

12.1. archeologinių, mitologinių, istorinių ir memorialinių vertybių pritaikymas gali būti tik minimalus, apimantis pritaikymą lankyti;

12.2. etnokultūrinio, architektūrinio, inžinerinio, urbanistinio ir istorinio paveldo išsaugojimas gali būti veiksmingas tik derinant konservacinius interesus su pritaikymo poreikiais; skatinama taip pritaikyti ir naudoti šias vertybes, kad būtų užtikrintas jų išsaugojimas ir gyvybingumas.

V. REKREACINIO NAUDOJIMO PLĖTROS KRYPTYS IR PRIEMONĖS

13. Kurtuvėnų regioninio parko rekreacinio naudojimo plėtros kryptys:

13.1. organizuoti ir plėtoti pažintinį turizmą – prioritetinę poilsio formą. Skatinti pažintinį lankymą: keliones žirgais, pėsčiomis, dviračiais, automobiliais, ekskursijas, slidinėjimą;

13.2. vystyti aktyvaus ir ramaus, trumpalaikio ir ilgalaikio poilsio formas, siekiant prailginti lankymo sezoną;

13.3. kurti rekreacinę infrastruktūrą, sudarant sąlygas lankyti vertingus gamtos ir kultūros paveldo objektus, vietas.

14. Kurtuvėnų regioninio parko rekreacinio naudojimo plėtros priemonės:

14.1. vystyti žirginį turizmą – įrengti specialias trasas:

14.1.1. „Trijų pasagų“ žirginio turizmo trasa – Kurtuvėnai–Zuikiškė–Pageluvis–Pabijočiai–Dengtiltis–Burkšai–Padūksčiai–Jadvygava–Galvydiškė–Šilo Pavėžupis–Šaukėnai–Juodlė–Vainagai–Kurtuvėnai (pagrindiniai lankomi objektai: Pageluvio, Raudsparnės, Vainagių, Ilgos kraštovaizdžio, Padubysio botaninis-zoologinis ir Pustlaukio geomorfologinis draustiniai);

14.1.2. „Dviejų pasagų“ žirginio turizmo trasa – Kurtuvėnai–Dirvonai–Paraudžiai–Mirskiškė–Jusaičiai–Dengtiltis–Pageluvis–Zuikiškė–Kurtuvėnai (pagrindiniai lankomi objektai: Raudos, Pageluvio kraštovaizdžio ir Padubysio bataninis-zoologinis draustiniai);

14.1.3. „Vienos pasagos – Sodeliukų“ žirginio turizmo trasa – Kurtuvėnai–Dirvonai–Sodeliukai–Kurtuvėnai (pagrindiniai lankomi objektai: Raudos kraštovaizdžio draustinis, Dirvonų klonis, Kurtuvėnų tvenkiniai, Dirvonų kaštonas);

14.1.4. „Vienos pasagos – Pumpurio“ žirginio turizmo trasa – Kurtuvėnai–Gumbučiai–Ribiškė–Pumpurio ežeras–Kurtuvėnai (pagrindiniai lankomi objektai: Vainagių kraštovaizdžio draustinis, Kurtuvėnų tvenkiniai, Gumbučių senkapis, akmuo su „Dievo pėda“, Pumpurio ir Pumpuriuko ežerai);

14.1.5. „Vienos pasagos – Jautmalkės“ žirginio turizmo trasa – Kurtuvėnai–Ribiškė–Jautmalkė–Laisvučiai–Kurtuvėnai (pagrindiniai lankomi objektai: Vainagių kraštovaizdžio draustinis, Kurtuvėnų tvenkiniai, akmuo su „Dievo pėda“, Ešerinio ir Lestoniškės ežerai, Jautmalkės gamtos centras, Laisvučių daugiakamienis klevas);

14.1.6. Žirginio turizmo „Parkų trasa“ – Kurtuvėnai–Palanga pro Kurtuvėnų, Varnių, Salantų, Pajūrio regioninius parkus (Kurtuvėnų regioniniame parke pagrindiniai lankomi objektai: Vainagių, Ilgos kraštovaizdžio, Pustlaukio geomorfologinis draustiniai, Kurtuvėnų dvaro sodyba, Kurtuvėnų piliakalnis su gyvenvieta, Vainagių piliakalnis, vad. Piliuku, Pustlaukio duobė, Ilgežerio duburys, Juodlės ežeras);

14.2. vystyti pėsčiųjų turizmą – įrengti pėsčiųjų takus ir maršrutus regioninio parko kraštovaizdžiui ir gyvajai gamtai pažinti:

14.2.1. Juodlės pelkių pažintinis takas – Ilgos kraštovaizdžio draustinyje, aplink Juodlės

ežerą (pagrindiniai lankomi objektai: Juodlės ežero salos, Gabriolės ir Juodlės žemapelkės, žemyninės kopos, šaltiniai, kertinės miško buveinės);

14.2.2. Vainagių miško pažintinis takas – Vainagių kraštovaizdžio draustinyje, aplink Vainagių ežerą (pagrindiniai lankomi objektai: Vainagių piliakalnis, vad. Piliuku, medelynas, žemapelkės, bebravietė su užtvanka, kertinės miško buveinės, Juodupio upelis);

14.2.3. Girnikų šventkalnio pažintinis takas – Girnikų kraštovaizdžio draustinyje (pagrindiniai lankomi objektai: Girnikų šventkalnis, kryžius lietuviškos spaudos draudimo panaikinimui paminėti, I pasaulinio karo karių kapai, Arvydiškės akmenys, Girnikų pušis);

14.2.4. Bubių istorinis pažintinis takas – Bubių apylinkėse (pagrindiniai lankomi objektai: Bubių piliakalnis su gyvenviete, Bubių dvaro sodyba, Dubysos–Ventos perkakas, Bubių vasarvietė, I ir II pasaulinių karų karių kapai, 5 Bubių tuopos, Bubių gegužinių vieta, Grafo Zubovo ažuolų alėja, Perkaso pušys);

14.2.5. Pageluvio ežeryno pažintinis takas – Pageluvio kraštovaizdžio draustinyje (pagrindiniai lankomi objektai: Geluvos, Barsukyno ir Dubuko ežerai, Barsukyno ozas);

14.2.6. Targių ozų pažintinis takas – Targių geomorfologiniame draustinyje (pagrindiniai lankomi objektai: Targių ozai, Vėžežerio ir Šonos ežerai, Vėžupio upelis);

14.2.7. Pustlaukio duobių pažintinis takas – Pustlaukio geomorfologiniame draustinyje (pagrindiniai lankomi objektai: Pustlaukio termokarstinė duobė, žemapelkė, Vainagių miškas);

14.2.8. Raudsparnės kalvų pažintinis takas – Raudsparnės kraštovaizdžio draustinyje (pagrindiniai lankomi objektai: Dūkštos ir Raudsparnės kalvos, Dūkštos ežeras, Raudsparnės miškas);

14.2.9. Jautmalkės gamtos centro pažintiniai takai – Vainagių kraštovaizdžio draustinyje:

14.2.9.1. Akmenų pažintinis takas (pagrindiniai lankomi objektai: Jautmalkės kalva, Laisvučių liepynas, akmenynas, Lestoniškės ežeras, buvusios eiguvos akmeniniai pamatai);

14.2.9.2. Ežerų pažintinis takas (pagrindiniai lankomi objektai: Lestoniškės, Ešerinio, Smirdėlės akies ežerai, Šventjonio upelis);

14.2.9.3. Pelkės pažintinis takas (pagrindiniai lankomi objektai: Smirdėlės žemapelkė, upelis, Smirdėlės akies ežeras, kertinės miško buveinės);

14.2.9.4. Upelio pažintinis takas (pagrindiniai lankomi objektai: Šventjonio, Smirdėlės, Šonėnos upeliai, Gailiškės šaltinis, tvenkiniai, Šventjonio koplytstulpis);

14.2.10. Pažintinis takas Kurtuvėnai–Jautmalkė (pagrindiniai lankomi objektai: Kurtuvėnų dvaro sodyba, tvenkiniai, akmuo su „Dievo pėda“, Ešerinio, Lestoniškės ežerai, Laisvučių liepynas, akmenynas, Šventjonio koplytstulpis, Jautmalkės gamtos centras);

14.2.11. Svilės pažintinis takas – Svilės kraštovaizdžio draustinyje (pagrindiniai lankomi objektai: Svilės šaltiniai, Dubysos–Ventos perkakas, šliuzo, vandens malūno, prieplaukos liekanos, Svilės kaimas, Svilės Kryžių kryžkelė, Valatkių miškas);

14.2.12. Kurtuvėnų dvaro pažintinis takas (pagrindiniai lankomi objektai: Kurtuvėnų piliakalnis su gyvenviete, kapinės, Šv. apaštalo Jokūbo bažnyčia, dvaro svirnas, rūmų terasa, parkas, aikštė, palivarkas, tvenkiniai);

14.2.13. Kurtuvėnų ornitologinis takas – aplink Kuzniuko, Šventjonio, Vytautinės, Dambos, Darbiuko, Sodeliukų, Stanislavo, Durpynės, Jurgiškių tvenkinius;

14.2.14. Bijotės poilsio takas – Bijotės rekreacinėje zonoje, aplink Bijotės ežerą (pagrindiniai lankomi objektai: Butiškės ežeras, kapinaitės, Bijotės upelis, Pabijočių botaninis-zoologinis draustinis, žemapelkė);

14.2.15. Pašvinės pažintinis takas – Pašvinio rekreacinė zona, aplink Pašvinio ežerą (pagrindiniai lankomi objektai: Akmenų kalnelis, Pašvinės senkapiai, Maldokalnis);

14.2.16. Vijurkų pažintinis takas – Vijurkų geomorfologiniame draustinyje (pagrindiniai lankomi objektai: Badauskių raguva, akmuo su ženklais, Smailiakalnis, Kroklio upelis);

14.3. Vystyti dviračių turizmą ir autoturizmą:

14.3.1. per regioninį parką einančiuose svarbiausiuose turistų judėjimo keliuose:

nacionaliniame maršrute „Lietuvos istorijos ir kultūros vėrinys“ ir regioniniame maršrute „Vidurio Lietuvos parkų žiedas“;

14.3.2. įrengti automobilių – dviračių turizmo trasą (susipažįstama su pagrindinėmis gamtos ir kultūros vertybėmis) Kurtuvėnai–(atšaka į Girnikų kraštovaizdžio draustinį)–Bubiai–Bazilionai – (atšaka į Pageluvio kraštovaizdžio draustinį ir rekreacinę zoną)–Dengtiltis–Vijurkai–Mančiai–Jadvygava–(atšaka į Jautmalkės gamtos centrą ir Bijotės rekreacinę zoną)–Šona–Vėžėžeris–Šilo Pavėžupis–Vainagai–Juodlė–Šaukėnai–(atšaka į Šilkalnių geomorfologinį draustinį)–Svilė–(atšaka į Svilės kraštovaizdžio draustinį)–Kurtuvėnai;

14.3.3. autoturizmo trasose būtina gerinti kelių būklę, įrengti automobilių stovėjimo aikštes, atokvėpio vietas prie lankytinų objektų;

14.3.4. įrengti dviračių trasas ir takus:

14.3.4.1. dviračių takas „Kurtuvėnų žiedas“ – Bubiai–Sodeliukai–Kurtuvėnai–Naisiai–Jautmalkė–Butiškė–Pageluvis–Mirskiškė–Bubiai (pagrindiniai lankomi objektai: Pageluvio, Raudos, Vainagių kraštovaizdžio draustiniai, Kurtuvėnų, Bubių, Geluvos, Bijotės rekreacinės zonos):

14.3.4.1.1. didysis ratas – Pageluvio, Raudos, Vainagių kraštovaizdžio draustiniai–Kurtuvėnų, Bubių, Geluvos, Bijotės rekreacinės zonos (pagrindiniai lankomi objektai: Bubių dvaro sodyba, Penkios Bubių tuopos, Bubių I ir II pasaulinių karų karių kapinės, Dubysos–Ventos perkakas, Napoleono pušis, Jautmalkės gamtos centras, Kurtuvėnų dvaro sodyba, žuvininkystės tvenkiniai, Dambos beržynas, Dirvonų pušys, Šešiakamienė eglė);

14.3.4.1.2. mažasis ratas – Kurtuvėnų, Dirvonų, Sodeliukų kaimai – aplink Dambos, Sodalės tvenkinius (pagrindiniai lankomi objektai: Kurtuvėnų dvaro sodyba, žuvininkystės tvenkiniai, Dambos beržynas, Dirvonų pušys, kaštonas, Sodeliukų, Kurtuvėnų senkapiai);

14.3.4.2. dviračių trasa „Girnikų žiedas“ – Kurtuvėnai–Rimučiai–Girnikai–Bunokiškė–Pašvinys–Kurtuvėnai (pagrindiniai lankomi objektai: Pašvinio rekreacinė zona, Girnikų kraštovaizdžio ir Dubysos–Ventos perkaso hidrografinis, Linartų genetinis draustiniai);

14.3.4.3. dviračių trasa „Šaukėnų žiedas“ – Kurtuvėnai–Pašvinė–Svilė–Šaukėnai–Juodlė–Vainagai–Jautmalkė–Kurtuvėnai (pagrindiniai lankomi objektai: Svilės, Ilgos, Vainagių kraštovaizdžio ir Pustlaukio geomorfologinis draustiniai);

14.3.4.4. dviračių trasa „Padubysio žiedas“ – Pageluvis–Bazilionai–Dengtiltis–Badauskiai–Vijurkai–Padūksčiai–Butiškė–Pageluvis (pagrindiniai lankomi objektai: Pageluvio, Raudsparnės kraštovaizdžio, Vijurkų geomorfologinis, Padubysio ir Pabijočių botaninis-zoologinis draustiniai);

14.3.4.5. dviračių trasa „Šonos žiedas“ – Jautmalkės gamtos centras–Vainagai–Galvydiškė–Šilo Pavėžupis–Šona–Padūksčiai–Kunigiškė–Jautmalkė (pagrindiniai lankomi objektai: Vainagių, Raudsparnės kraštovaizdžio, Targių geomorfologinis, Pabijočių botaninis-zoologinis draustiniai);

14.4. numatoma įrengti apžvalgos aikštes: ant Girnikų, Dūkštos, Kartuvių, Blužgalio kalvų, Bijotės ežero šiaurinėje dalyje ir prie Jautmalkės gamtos centro, iš kurių matytusi būdingi ir(ar) unikalūs regioninio parko kraštovaizdžio panoraminiai vaizdai. Prie apžvalgos aikštelių nerekomenduojama statyti pastatų, inžinerinių įrenginių, sodinti medžių ir krūmų, užstojančių panoraminį vaizdus;

14.5. plėtoti regioninio parko vizualinę informacinę sistemą natūroje, pastatant rodykles, užrašus, informacinius standus;

14.6. skatinti vystyti karpių pramoginę žūklę komerciniuose tvenkiniuose Kurtuvėnuose ir Gailiškės kaime;

14.7. žiemos sezono metu dviračių ir pėsčiųjų turizmo trasos ir jų įranga gali būti panaudota slidžių turizmui.

15. Rekreacinių agrarinių teritorijų intensyvaus pritaikymo (ŽRi) kraštovaizdžio tvarkymo zonos tvarkomos:

15.1. mėgėjiškų sodų teritorijose pagal Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų

įstatymą (Žin., 2004, Nr. [4-40](#));

15.2. žemės ūkio ir kitos pagrindinės tikslinės naudojimo paskirties žemės sklypuose pagal nustatyta tvarka parengtus ir patvirtintus projektus galima sodybos pastatų statyba.

VI. GYVENAMŪJŲ VIETŲ IR INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS KRYPTYS

16. Ekologinės apsaugos prioriteto zonose žemės ūkio ir kitos paskirties žemėje, įvertinant vyraujančią vidutinį žemės sklypo dydį, naujų, nedarančių neigiamo poveikio kraštovaizdžiui ir aplinkai sodybų pastatų statyba galima, jei:

16.1. sklypo dydis ne mažesnis kaip 1,5 ha, išskyrus teritoriją į vakarus nuo Kurtuvėnų miestelio, tarp kelio Kurtuvėnai–Margės ir Vainagių miško ribos, siekiant išsaugoti Kurtuvėnų dvaro sodybos vizualinę erdvę;

16.2. sklypo dydis ne mažesnis kaip 1,2 ha šiose 2009 m. prie Kurtuvėnų regioninio parko prijungtose teritorijose: Kurtuvėnų ir Bubių kaimuose į šiaurę nuo kelio Bubiai–Rimučiai bei Skaudvilių, Gervėnų, Dzidų, Jusaičių, Leškių, Juškaičių II, Bernotų, Beinoriškės, Simoniškės, Goriškės kaimuose.

17. Urbanizuotos aplinkos edukacinei (NDu) kraštovaizdžio tvarkymo zonai tikslinga parengti detalų planą, kuriame būtų numatyta sodybų pastatų statyba. Sodybose rekomenduojama teikti edukacines paslaugas visuomenei. Jautmalkėje tikslinga sukurti tradicinės architektūros sodybų reprezentacinę vietą.

18. Urbanistinė plėtra galima Kurtuvėnų miestelyje ir Bubių kaime gyvenviečių plėtros (GŪp) kraštovaizdžio tvarkymo zonose. Šioms teritorijoms tikslinga parengti detaliuosius planus.

19. Naujos sodybos pastatų statybos galimos Skaudvilių kaime sugriežtinto vizualinio reguliavimo (GAi) kraštovaizdžio tvarkymo zonose žemės ūkio ir kitos paskirties žemės sklypuose.

20. Inžinerinė infrastruktūra projektuojama ir įrengiama kuo mažiau keičiant kraštovaizdžio pobūdį ir nedarkant aplinkos.

21. Regioniniame parke esantys magistraliniai, krašto ir rajoniniai keliai tvarkomi pagal Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo (Žin., 2000, Nr. [92-2883](#); 2007, Nr. [128-5213](#)), Kelių priežiūros tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. 155 (Žin., 2004, Nr. [25-771](#)), ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių valstybinės reikšmės kelių priežiūrą, reikalavimus.

KURTUVENŲ REGIONINIO PARKO TVARKYMO PLANAS
ŠALIAJŲ APSKRITIS ŠMALAJŲ IR KELMĖS RAJONAI

PLANAVIMAS
Lietuvos Respublikos aplinkosaugos
Dėviui Nr. 2012-01-01
Pakeičiamas Nr. 2012-01-01

